

KIRJALLINEN KYSYMYS 654/2014 vp

Viranomaisten välisen virka-avun lisääminen ja kehittäminen

Eduskunnan puhemiehelle

Poliisin, Tullin ja Rajavartiolaitoksen yhteistyötä säädetään Poliisin, Tullin ja Rajavartiolaitoksen yhteistoiminnasta annetussa laissa (PTR-laki). Lain 10 §:ssä säädetään välineistön, tilojen ja henkilöstön tilapäisestä luovuttamisesta toisen PTR-viranomaisen käyttöön. Tämä koskee myös esimerkiksi huumekoiran ja sen ohjaajan luovuttamista toisen viranomaisen käyttöön. Käytännössä Tullissa on kuitenkin ollut epäselvyyttä tullikoiran ja tullikoiraohjaajan "lainaamisesta" PTR-yhteistyöhön ja muun viranomaisyhteistyön puitteissa toisen viranomaisen toimivaltaan kuuluvan tehtävän suorittamiseen. Eduskunnan apulaisoikeusasiamies on vuonna 2013 linjannut, etteivät virkavastuut ole kaikissa tapauksissa esimerkiksi huumevalvontatehtäviä suoritettaessa selkeät.

On syytä tarkistaa nykyisen lainsäädännön mielekkäisyys niukkenevien resurssien aikana ja

toimivan rikoksentorjunnan vuoksi. Yhteistyötä eri viranomaisten välillä olisi pikemminkin syytä lisätä ja poistaa esteitä sen tekemiseltä. Vaikka kunkin viranomaisen pääasiallisista tehtävistä suoriutumisen tulee aina olla etusijalla, olisi luontevaa ja kustannustehokasta, että viranomaisilla olisi pyynnöstä mahdollisuus avustaa esimerkiksi huumeaineiden etsintätarkoituksessa muita viranomaisia antamalla tilapäiseen käyttöön huumekoira ja koiran ohjaaja.

Edellä olevan perusteella ja eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ään viitaten esitän asianomaisen ministerin vastattavaksi seuraavan kysymyksen:

Aikooko hallitus ryhtyä toimiin vahvistakseen viranomaisten välistä yhteistyötä sallimalla viranomaisen antama virka-apu toiselle viranomaiselle esimerkiksi huumevalvontatehtävissä?

Helsingissä 10 päivänä syyskuuta 2014

Kristiina Salonen /sd

Eduskunnan puhemiehelle

Eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ssä mainitussa tarkoituksessa Te, Herra puhemies, olette toimitanut asianomaisen ministerin vastattavaksi kansanedustaja Kristiina Salosen /sd näin kuuluvan kirjallisen kysymyksen KK 654/2014 vp:

Aikooko hallitus ryhtyä toimiin vahvistukseen viranomaisten välistä yhteistyötä sallimalla viranomaisen antama virka-apu toiselle viranomaiselle esimerkiksi huumevalvontatehtävissä?

Vastauksena kysymykseen esitän seuraavaa:

Suomessa on maailmanlaajuisesti poikkeuksellisen hyvin toimiva viranomaisten yhteistyö. Viranomaisilla on lainsäädännössä säädetyt tehtävänsä, joiden perusteella määräytyy myös johtovastuu erilaisilla tehtävillä. Viranomaisten toisilleen antamasta virka-avusta säädetään jokaisen viranomaisen toimivaltaa ja toimintaa määrittelevässä lainsäädännössä. Säädöksissä on määriteltävy velvollisuus antaa virka-apua ja oikeus saada virka-apua, jos sellainen oikeus on nähty tarkoituksenmukaiseksi säätää.

PTR-yhteistyö, jota toteutetaan poliisin, tullin ja rajavartiolaitoksen yhteistoiminnasta annetun lain perusteella, poikkeaa virka-avun käsitteestä siinä mielessä, että mainitussa laissa annetaan kyseisille viranomaisille erillinen toimivalta toimia rikostorjuntaan, valvontatoimintaan tai kan-

sainväliseen yhteistyöhön liittyvän toimenpiteen suorittamiseksi toisen PTR-viranomaisen puolesta tai apuna tämän tehtäväalueella sekä toimimiseen yhteistyössä PTR-viranomaisten yhteisellä tehtäväalueella. PTR-yhteistyötä ei siten pidä sekoittaa tavanomaiseen virka-apuun.

PTR-yhteistyö on lähtökohtaisesti rikostorjuntaan ja tiedusteluun liittyvää yhteistyötä ja tiedonvaihtoa. PTR-yhteistyön toimivuudella on tärkeä merkitys järjestäytyneen rikollisuuden torjunnassa, ja sisäministeriö pitää yhteistyön kehittämistä tärkeänä. Poliisikoirien käyttö huumausaine-etsinnöillä on poliisin päivittäistä työtä, ja poliisikoirapartioita on tähänkin asti käytetty hyvin joustavasti muiden poliisiyksiköiden ja toisten viranomaisten tehtävillä. Sisäministeriön tiedossa ei ole, että poliisi-, tull- tai rajakoirien tehtäväpiirin rajat ylittävässä käytössä olisi ollut tähän asti vaikeuksia. Jokainen viranomainen vastaa ensisijaisesti oman toimialansa tehtävien hoitamisesta, mutta käytännössä apua on pystytty antamaan viranomaiselta toiselle hyvin joustavasti. Myös yhteinen harjoittelu ja koirien tasoa mittaava kilpailutoiminta on säännöllistä.

Sisäministeriön näkemyksen mukaan viranomaisten välinen yhteistyö on toimivaa ja resursseja käytetään tehokkaasti, tehtiinpä yhteistyötä sitten virka-apusäädösten tai PTR-lainsäädännön mahdollistamilla toimivaltuuksilla.

Helsingissä 30 päivänä lokakuuta 2014

Sisäministeri Päivi Räsänen

Till riksdagens talman

I det syfte som anges i 27 § i riksdagens arbetsordning har Ni, Herr talman, till den minister som saken gäller översänt följande skriftliga spörsmål SS 654/2014 rd undertecknat av riksdagsledamot Kristiina Salonen /sd:

Tänker regeringen vidta åtgärder för att stärka samarbetet mellan myndigheterna och i detta syfte tillåta handräckning mellan myndigheterna exempelvis vid narkotikakontroll?

Som svar på detta spörsmål anför jag följande:

I Finland har vi exceptionellt välfungerande samarbete mellan myndigheterna. Myndigheterna har sina lagfästa uppgifter, som också anger hur ledningsansvaret ska ordnas vid olika uppdrag. Bestämmelser om handräckning ingår i lagstiftningen om respektive myndigheters befogenheter och verksamhet. Författningarna föreskriver om skyldighet att lämna handräckning och även om rätt att få handräckning, om det ansetts ändamålsenligt att införa om en sådan rätt.

PTG-samarbetet baserar sig på lagen om samarbete mellan polisen, tull- och gränsbevakningsväsendet och det avviker från begreppet handräckning i det hänseendet att det ger de berörda myndigheterna särskilda befogenheter att vidta åtgärder i samband med brottsbekämpning, övervakning eller internationellt samarbete för en annan PTG-myndighets räkning eller för att bistå den andra myndigheten inom dennas upp-

giftsområde samt samarbete som bedrivs inom PTG-myndigheternas gemensamma uppgiftsområde. PTG-samarbetet bör därför inte förväxlas med normal handräckning.

PTG-samarbetet gäller således i första hand samarbete och utväxling av information vid brottsbekämpning och kriminalunderrättelse. Ett välfungerande PTG-samarbete har en stor betydelse vid bekämpningen av den organiserade brottsligheten och inrikesministeriet anser att det är viktigt att utveckla samarbetet. Polishundar som spårar narkotika ingår i polisens dagliga arbete och hundpatruller har anlitats redan nu mycket flexibelt för uppdrag på andra polisenheter och andra myndigheter. Inrikesministeriet har inte kännedom om att det skulle ha förekommit några problem när det gäller den förvaltningsövergripande användningen av polis-, tull- och gränshundar. Varje myndighet ansvarar i första hand för skötseln av uppgifterna inom sitt ansvarsområde, men i praktiken har man kunnat bistå en annan myndighet på ett mycket flexibelt sätt. Också gemensamma träningar och tävlingsverksamhet som mäter nivån på hundarna ordnas regelbundet.

Enligt inrikesministeriets uppfattning fungerar samarbetet mellan myndigheterna och används resurserna effektivt oberoende av om samarbetet baserar sig på befogenheter i författningarna om handräckning eller i lagstiftningen om PTG.

Helsingfors den 30 oktober 2014

Inrikesminister Päivi Räsänen